

Qo‘qon DPI

ILMIY XABARLAR

ISSN: 3030-3958

Vol.08 № 2/2026

QO‘QON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI ILMIY XABARLARI
(2026-yil 2-son)

PEDAGOGIKA

PEDAGOGY

TIBBIY TA’LIMDA INGLIZ TILINI ESP SIFATIDA O‘QITISHNING PEDAGOGIK VA METODIK ASOSLARI

Dadadjanova Feruza Maxamadyusupovna
Farg‘ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti, tayanch doktoranti

Annotatsiya: Mazkur maqolada tibbiy ta’lim tizimida ingliz tilini **ESP (English for Specific Purposes)** sifatida o‘qitishning pedagogik va metodik asoslari tahlil qilinadi. Tadqiqotda tibbiyot yo‘nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun ingliz tilini o‘qitish jarayonining samaradorligini oshirishga qaratilgan metodlar, yondashuvlar va didaktik vositalar o‘rganildi. Tadqiqot jarayonida kuzatish, so‘rovnoma va tahlil metodlaridan foydalanildi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, kasbiy yo‘naltirilgan ingliz tilini o‘qitish talabalarining kasbiy kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, autentik materiallar, klinik vaziyatlar va interaktiv metodlardan foydalanish tibbiy terminologiyani o‘zlashtirishni sezilarli darajada yaxshilaydi.

Kalit so‘zlar: ESP, tibbiy ingliz tili, kasbiy kommunikativ kompetensiya, tibbiy terminologiya, interaktiv metodlar, tibbiy ta’lim.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ И МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРЕПОДАВАНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА КАК ESP В МЕДИЦИНСКОМ ОБРАЗОВАНИИ

Аннотация: В данной статье анализируются педагогические и методические основы преподавания английского языка как **ESP (English for Specific Purposes)** в системе медицинского образования. В исследовании рассматриваются методы и подходы, направленные на повышение эффективности обучения английскому языку студентов медицинских специальностей. В ходе исследования использовались методы наблюдения, анкетирования и анализа. Результаты показали, что профессионально ориентированное обучение английскому языку играет важную роль в формировании профессиональной коммуникативной компетенции будущих медицинских специалистов. Использование аутентичных материалов, клинических ситуаций и интерактивных методов способствует более эффективному усвоению медицинской терминологии.

Ключевые слова: ESP, медицинский английский язык, профессиональная коммуникативная компетенция, медицинская терминология, интерактивные методы,

медицинское образование.

PEDAGOGICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF TEACHING ENGLISH AS ESP IN MEDICAL EDUCATION

Abstract: This article analyzes the pedagogical and methodological foundations of teaching English as **English for Specific Purposes (ESP)** in medical education. The study examines effective teaching methods and approaches aimed at improving English language learning among medical students. Observation, questionnaires, and analytical methods were used in the research process. The findings indicate that professionally oriented English language instruction plays a crucial role in developing the professional communicative competence of future medical specialists. Moreover, the use of authentic materials, clinical case studies, and interactive teaching methods significantly improves the acquisition of medical terminology.

Keywords: ESP, medical English, professional communicative competence, medical terminology, interactive methods, medical education.

KIRISH

Hozirgi globallashuv sharoitida ingliz tili xalqaro ilm-fan, tibbiyot va professional kommunikatsiyaning asosiy vositalaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa tibbiyot sohasida ilmiy maqolalar, klinik tadqiqotlar va xalqaro konferensiyalarning aksariyati ingliz tilida olib boriladi. Shu sababli tibbiyot yo‘nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun ingliz tilini kasbiy ehtiyojlarga mos holda o‘qitish muhim ahamiyat kasb etadi.

ESP (English for Specific Purposes) — bu ingliz tilini ma’lum bir kasbiy yoki akademik soha ehtiyojlariga mos holda o‘qitish metodologiyasidir. ESP yondashuvi talabalar ehtiyojlarini aniqlash va ularning kelajakdagi kasbiy faoliyatiga mos til kompetensiyasini shakllantirishga qaratilgan.

Tibbiy ingliz tili o‘ziga xos terminologiya, klinik muloqot va ilmiy uslubni o‘z ichiga oladi. Shuning uchun tibbiyot talabalari uchun ingliz tilini umumiy til sifatida emas, balki **kasbiy kommunikatsiya vositasi** sifatida o‘qitish zarur.

Mazkur tadqiqotning maqsadi tibbiy ta’limda ingliz tilini ESP sifatida o‘qitishning samarali metodlarini aniqlash va ularning talabalar kasbiy kompetensiyasiga ta’sirini tahlil qilishdan iborat.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida quyidagi ilmiy metodlardan foydalanildi:

1. Kuzatish metodi

Tibbiyot yo‘nalishida tahsil olayotgan talabalar bilan olib borilayotgan ingliz tili mashg‘ulotlari kuzatildi va dars jarayonining samaradorligi tahlil qilindi.

2. So‘rovnoma metodi

Talabalar orasida ingliz tilini o‘rganishdagi qiyinchiliklar va ehtiyojlarni aniqlash maqsadida so‘rovnoma o‘tkazildi.

3. Tahlil metodi

Tibbiy ingliz tilini o‘qitish bo‘yicha mavjud ilmiy adabiyotlar, metodik qo‘llanmalar va zamonaviy pedagogik yondashuvlar o‘rganildi.

Tadqiqot obyekti sifatida tibbiyot yo‘nalishida tahsil olayotgan talabalar tanlandi. Tadqiqot davomida ESP metodologiyasiga asoslangan interaktiv mashg‘ulotlar tashkil etildi.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, tibbiy ingliz tilini ESP yondashuvi asosida o‘qitish quyidagi natijalarga olib keladi:

Birinchidan, talabalar tibbiy terminologiyani tezroq o‘zlashtira boshlaydi. Chunki darslarda autentik materiallar, klinik holatlar va tibbiy matnlardan foydalaniladi.

Ikkinchidan, talabalar kasbiy kommunikatsiya ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Masalan, shifokor va bemor o‘rtasidagi dialoglar, klinik muhokamalar va tibbiy hisobotlarni yozish kabi faoliyatlar dars jarayoniga kiritiladi.

Uchinchidan, interaktiv metodlar — rol o‘yinlari, case study va muammoli vaziyatlar orqali o‘qitish talabalarning darsga bo‘lgan motivatsiyasini oshiradi.

Natijalar shuni ko‘rsatdiki, ESP asosida tashkil etilgan mashg‘ulotlar talabalarining til kompetensiyasini an’anaviy metodlarga nisbatan samaraliroq rivojlantiradi.

MUHOKAMA

Tibbiy ta’limda ingliz tilini o‘qitish jarayonida ESP yondashuvi muhim metodologik asos hisoblanadi. Chunki bu yondashuv talabalarning kelajakdagi kasbiy ehtiyojlarini hisobga oladi.

Zamonaviy pedagogik tadqiqotlar ham ESP metodologiyasining samaradorligini tasdiqlaydi. ESP darslari nafaqat til bilimini, balki kasbiy kompetensiyani ham rivojlantiradi.

Shuningdek, tibbiy ingliz tilini o‘qitishda quyidagi metodlar samarali hisoblanadi:

- autentik tibbiy matnlar bilan ishlash
- klinik vaziyatlarni tahlil qilish
- rol o‘yinlari
- tibbiy prezentatsiyalar tayyorlash
- ilmiy maqolalar bilan ishlash

Bu metodlar talabalarni real kasbiy faoliyatga tayyorlashga yordam beradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, tibbiy ta’limda ingliz tilini ESP asosida o‘qitish talabalarining kasbiy kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi.

ESP metodologiyasi talabalar ehtiyojlariga moslashtirilgan o‘quv jarayonini tashkil etishga imkon beradi. Autentik materiallar, interaktiv metodlar va klinik vaziyatlardan foydalanish tibbiy terminologiyani samarali o‘zlashtirishga yordam beradi.

Kelgusida tibbiy ingliz tilini o‘qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalar va raqamli ta’lim platformalaridan foydalanish ushbu jarayon samaradorligini yanada oshirishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. Tom Hutchinson, Alan Waters. *English for Specific Purposes: A Learning-Centred Approach.* Cambridge: Cambridge University Press, 1987.
2. Tony Dudley-Evans, Maggie Jo St John. *Developments in English for Specific Purposes: A Multi-disciplinary Approach.* Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
3. John Swales. *Genre Analysis: English in Academic and Research Settings.* Cambridge: Cambridge University Press, 1990.
4. Ken Hyland. *English for Academic Purposes: An Advanced Resource Book.* London: Routledge, 2006.
5. Laurence Anthony. *Introducing English for Specific Purposes.* London: Routledge, 2018.
6. Diana Slade, Suzanne Eggins. *Analyzing Casual Conversation.* London: Cassell, 1997.
7. Vijay Kumar. *Teaching English for Medical Purposes.* New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers, 2010.
8. Jack C. Richards. *Communicative Language Teaching Today.* Cambridge: Cambridge University Press, 2006.
9. Jeremy Harmer. *How to Teach English.* Harlow: Longman, 2007.
10. World Health Organization. *Medical Education and Communication Skills Training.* Geneva: WHO Publications, 2015.
11. David Nunan. *Task-Based Language Teaching.* Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
12. Paul Nation. *Learning Vocabulary in Another Language.* Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
13. British Council. *English for Specific Purposes: Guidelines for Teachers.* London, 2013.
14. Rod Ellis. *The Study of Second Language Acquisition.* Oxford: Oxford University Press, 2008.
15. UNESCO. *Higher Education and Language Policy.* Paris, 2017.

TA’LIM JARAYONIDA ALTRUISTIK KOMPETENSIYALARNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI ***Quchqorova Nargiza Mamajonovna, Karimova Durdona Ulug‘bek qizi***	**1372**
TA’LIM JARAYONIDA 4K MODELI ASOSIDA O‘QUVCHILARNING KREATIV KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI (ona tili va adabiyot ta’limi misolida) ***Quchqorova Nargiza Mamajonovna, Saidaxmedova Dono Ulug‘bek qizi***	**1376**
OTORINOLARINGOLOGIYA FANIDA TALABALAR MUTAXASSISLIK KO‘NIKMALARINI SAR (SIMULATION, ANALYZE, REFLECTION) MODELI ASOSIDA RIVOJLANTIRISH ***Elyor Mirzaqandov***	**1381**
TIBBIY TA’LIMDA INGLIZ TILINI ESP SIFATIDA O‘QITISHNING PEDAGOGIK VA METODIK ASOSLARI ***Dadadjanova Feruza Maxamadyusupovna***	**1385**
TIBBIY TA’LIMDA TALABALAR KASBIY LAYOQATINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI ***Sidikov Akmal Abdukaxarovich, Sapoxonov Xasanxon Sapoxon o’g’li***	**1389**
MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA NUTQ MARKAZLARIDAGI EEG ALFA- VA BETA-RITMLARINING NEYROFIZIOLOGIK XUSUSIYATLARI: ALFA/BETA NISBATI BIOMARKERINING TAHLILI VA PREDIKTIV MODELLAR ***Икрамова Нодира Махмудовна,Абдуллаев Ғофуржон Рахимжанович***	**1396**
РОЛЬ ЗАНЯТИЙ С НОСИТЕЛЕМ ЯЗЫКА В РАЗВИТИИ МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ В ПРЕПОДАВАНИИ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ ***Azimkulova Gulnoza Aslamovna***	**1403**
NEMIS TILINI O‘QITISHDA O‘YINGA ASOSLANGAN TA’LIM TEXNOLOGIYALARI ***Saodatjon Boboxonova***	**1409**
VIZUAL-KARTOGRAFIK MASHQLAR ORQALI TALABALARDA MANTIQIY TAHLIL KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODIK ASOSLARI ***Olimova Aziza Abdullayevna***	**1415**
BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARDA ETNOMADANIY KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING INTEGRATIV-MODULLI METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH ***Pulatova Nigora***	**1422**
O‘QISH SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISHDA INTERAKTIV METODLARNING SAMARADORLIGI ***Abduvoxidova Umidaxon Shuxratjon qizi***	**1429**
JADIDCHILIK PEDAGOGIK MEROSI - YOSH AVLODNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASH OMILI ***Turgunbayev Toxirjon Abdugafurovich, Otanazarov Azamat Muzaffar o‘g‘li, Valijonov Sardor Azizjon o‘g‘li***	**1431**